



Βρυξέλλες, 24 Αυγούστου 2022
(OR. en)

11904/22

Διοργανικός φάκελος:
2022/0251 (NLE)

FISC 169
ECOFIN 811
ENER 404

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	22 Αυγούστου 2022
Αποδέκτης:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2022) 408 final
Θέμα:	Πρόταση ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ με την οποία επιτρέπεται στην Πορτογαλία να εφαρμόσει μειωμένους συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και στην αμόλυβδη βενζίνη που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων, σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 408 final.

σνημμ.: COM(2022) 408 final



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.8.2022
COM(2022) 408 final

2022/0251 (NLE)

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία επιτρέπεται στην Πορτογαλία να εφαρμόσει μειωμένους συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και στην αμόλυβδη βενζίνη που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων, σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η φορολογία των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση διέπεται από την οδηγία 2003/96/EK του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας¹ (στο εξής: «οδηγία για τη φορολογία της ενέργειας» ή «οδηγία»).

Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 της οδηγίας, εκτός από τις διατάξεις που θεσπίζονται ειδικότερα στα άρθρα 5, 15 και 17, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα έπειτα από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να επιτρέψει σε ένα κράτος μέλος να θεσπίσει περαιτέρω απαλλαγές ή μειώσεις του επιπέδου φορολογίας για λόγους ειδικής πολιτικής.

Η Πορτογαλία ζητεί την άδεια να εφαρμόσει προσωρινή μείωση των εθνικών φορολογικών συντελεστών για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και την αμόλυβδη βενζίνη που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων², κάτω από τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας που καθορίζονται στο άρθρο 7 της οδηγίας και στον πίνακα Α του παραρτήματος Ι της οδηγίας.

Η αιτούμενη περίοδος ισχύος καλύπτει το χρονικό διάστημα έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, το οποίο βρίσκεται εντός του μέγιστου διαστήματος που επιτρέπεται βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας.

Με επιστολή της 2ας Μαΐου 2022, οι πορτογαλικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή για την πρόθεσή τους να εφαρμόσουν το προσωρινό μέτρο. Πρόσθετες πληροφορίες παρασχέθηκαν στις 11 και στις 23 Μαΐου 2022, και στις 8 Ιουνίου 2022.

Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, στόχος του μέτρου είναι ο μετριασμός των υψηλών τιμών λιανικής πώλησης των καυσίμων, οι οποίες συνδέονται με την κατανάλωση των καυσίμων κινητήρων³, προκύπτουν από τις τρέχουσες γεωπολιτικές εξελίξεις και πλήττουν άμεσα τόσο τα νοικοκυριά όσο και τις επιχειρήσεις.

Όσον αφορά τις τιμές της ενέργειας και την τάση τους, σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που διαβίβασαν οι πορτογαλικές αρχές, από την αρχή του έτους οι τιμές (προ φόρων) έχουν αυξηθεί σημαντικά για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και για τον τύπο αμόλυβδης βενζίνης με τη μεγαλύτερη κατανάλωση (*gasolina 95*)⁴.

Στον πίνακα που ακολουθεί, ο οποίος υποβλήθηκε από τις πορτογαλικές αρχές, παρουσιάζονται οι μέσες τιμές λιανικής πώλησης τέλους του μήνα μαζί με τις τιμολογιακές συνιστώσες για κάθε μήνα από τον Ιανουάριο έως τον Μάιο του 2022.

¹ EE L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

² Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης, κωδικοί ΣΟ 2710 19 43 έως 2710 19 48, και αμόλυβδη βενζίνη, κωδικοί ΣΟ 2710 12 41, 2710 12 45 και 2710 12 49.

³ Στην Πορτογαλία, 6,4 εκατομμύρια άτομα έχουν άδεια οδήγησης.

⁴ Σύγκριση που πραγματοποιήθηκε με βάση τις τιμές της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας και Γεωλογίας ([DGEG](#), *Direção Geral de Energia e Geologia*), από τις 21 Φεβρουαρίου 2022 έως τις 30 Μαΐου 2022.

							Φόροι			EUR/λίτρο	
Προϊόν	Ημερομηνία	CIF	Εκφόρτωση και αποθήκευση	Ενσωμάτωση βιοκαυσίμων	Ακαθάριστο περιθώριο	Τιμές προ φόρων	ISP	CO2	CSR	ΦΠΑ	Τιμή λιανικής πώλησης (PVP)
Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης	31/01/2022	0,619	0,006	0,112	0,071	0,807	0,333	0,059	0,111	0,301	1,612
	28/02/2022	0,647	0,006	0,111	0,094	0,858	0,333	0,059	0,111	0,313	1,675
	28/03/2022	0,982	0,006	0,069	0,099	1,156	0,296	0,059	0,111	0,373	1,995
	25/04/2022	0,915	0,006	0,069	0,110	1,099	0,296	0,059	0,111	0,360	1,926
	30/05/2022	0,945	0,006	0,104	0,061	1,116	0,168	0,059	0,111	0,335	1,789
Αμόλυβδη βενζίνη	31/01/2022	0,580	0,006	0,108	0,087	0,781	0,507	0,054	0,087	0,329	1,758
	28/02/2022	0,633	0,006	0,106	0,096	0,841	0,507	0,054	0,087	0,343	1,832
	28/03/2022	0,810	0,006	0,066	0,134	1,016	0,490	0,054	0,087	0,379	2,027
	25/04/2022	0,780	0,006	0,075	0,113	0,974	0,490	0,054	0,087	0,369	1,975
	30/05/2022	1,012	0,006	0,104	0,081	1,203	0,331	0,054	0,087	0,384	2,055

Σύμφωνα με την Πορτογαλία, φαίνεται ότι ο ειδικός φόρος κατανάλωσης είναι η μοναδική τιμολογιακή συνιστώσα επί της οποίας είναι δυνατή η παρέμβαση για τη μείωση τιμών λιανικής πώλησης σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Κατά την άποψη των πορτογαλικών αρχών, συνεπώς, η παρέκκλιση είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της τρέχουσας κατακόρυφης αύξησης των τιμών της ενέργειας στην Πορτογαλία.

Πράγματι, σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, δεν είναι δυνατή η μείωση των **δύο πρώτων τιμολογιακών συνιστωσών** που παρουσιάζονται στον πίνακα ανωτέρω (δηλαδή οι *διεθνείς τιμές για το πετρέλαιο Brent και τα παράγωγα πετρελαίου (CIF)* και το *κόστος εκφόρτωσης και αποθήκευσης*), επειδή αυτές καθορίζονται από τις ανταγωνιστικές δυνάμεις της προσφοράς και της ζήτησης στις διεθνείς αγορές.

Όσον αφορά την **τρίτη τιμολογιακή συνιστώσα** που παρουσιάζεται στον πίνακα ανωτέρω (*κόστος ενσωμάτωσης των βιοκαυσίμων*)⁵, σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, η μείωση ή η αναστολή των στόχων ενσωμάτωσης των βιοκαυσίμων θα είχε τις ακόλουθες αρνητικές επιπτώσεις:

- i) μη τήρηση των σχετικών στόχων της οδηγίας RED II⁶ (με αποτέλεσμα την αύξηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου αυξάνοντας των ορυκτής προέλευσης καυσίμων)·
- ii) πρόκληση ζημιών στη βιομηχανία παραγωγής βιοκαυσίμων και στη βιομηχανία παραγωγής ζωοτροφών· και
- iii) αύξηση της εξάρτησης από την ενέργεια λόγω της μεγαλύτερης χρήσης εισαγόμενων ορυκτών καυσίμων.

Συνεπώς, κατά την άποψη των πορτογαλικών αρχών, φαίνεται ότι δεν είναι λογικό ούτε σκόπιμο να επέλθουν αλλαγές στους στόχους ενσωμάτωσης των βιοκαυσίμων, ιδίως όσον

⁵ Σε εθνικό επίπεδο, το νομοθετικό διάταγμα 117/2010 της 2ας Οκτωβρίου 2010, με την τρέχουσα διατύπωσή του, ορίζει ως υποχρεωτικό στόχο ενσωμάτωσης για τα βιοκαύσιμα 11 %.

⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82) (οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας II).

αφορά το ντίζελ. Επιπλέον, η επιβάρυνση της ενσωμάτωσης των βιοκαυσίμων στην PVP⁷ των καυσίμων (βενζίνη και ντίζελ) είναι μικρότερη από 4 %⁸.

Όσον αφορά την **τέταρτη τιμολογιακή συνιστώσα** που παρουσιάζεται στον πίνακα ανωτέρω (*ακαθάριστο περιθώριο*), εκτός από άλλα μέτρα πολιτικής, η πορτογαλική κυβέρνηση και η εθνική ρυθμιστική αρχή ενέργειας έχουν θέσει ήδη σε εφαρμογή διαδικασία περιοδικής παρακολούθησης και δημοσιοποίησης της εξέλιξης των τιμών, κυρίως ενόψει της μείωσης του ειδικού φόρου κατανάλωσης, προκειμένου να ελέγχουν αν οι πωλητές καυσίμων μετακυλίσουν ολόκληρη τη μείωση στον τελικό καταναλωτή. Από την 1η Ιουνίου 2022 και μετά, έχουν επίσης θεσπίσει μηχανισμό για τον περιορισμό των εμπορικών περιθωρίων, κατόπιν πρότασης της ρυθμιστικής αρχής, όταν τα εν λόγω περιθώρια υπερβαίνουν τα αποδοτικά επίπεδα ή τα ιστορικά περιθώρια.

Τέλος, η κυβέρνηση μειώνει επί του παρόντος τον **ειδικό φόρο κατανάλωσης**⁹ με ευέλικτο τρόπο, με βάση τη συμπεριφορά της αγοράς και τις τιμές των καυσίμων. Αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα φορολογικούς συντελεστές χαμηλότερους από τους ελάχιστους συντελεστές που καθορίζονται σε επίπεδο ΕΕ. Ο μηχανισμός αυτός, με τη μορφή «επιτοκίων για νέους», αποσκοπεί ουσιαστικά στην αντιμετώπιση των διακυμάνσεων των τιμών καταναλωτή¹⁰.

Επιπλέον, στο εν λόγω πλαίσιο, τα ακαθάριστα περιθώρια, ιδίως για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης, είναι ανεπαρκή εάν ληφθούν υπόψη τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας της οδηγίας.

Βάσει των ανωτέρω, οι πορτογαλικές αρχές θεωρούν ότι λόγω των τρεχουσών κοινωνικοοικονομικών περιστάσεων, πρέπει να εφαρμοστεί στο σύστημα που προβλέπεται στο άρθρο 19 της οδηγίας προκειμένου να επιτραπούν φορολογικές μειώσεις κάτω από τα ελάχιστα επίπεδα που ορίζονται στην οδηγία.

Εάν, για παράδειγμα, (βάσει της εξέλιξης των τιμών που παρατηρείται μέχρι στιγμής), οι τιμές (προ φόρων) αυξηθούν κατά 35 % για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και κατά 50 % για την αμόλυβδη βενζίνη, με τη χρήση του προαναφερόμενου «ευέλικτου συντελεστή», η Πορτογαλία θα πρέπει να μειώσει το επίπεδο φορολογίας σε 278 EUR/1 000 λίτρα για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και σε 357 EUR/1 000 λίτρα για την αμόλυβδη βενζίνη. Οι μειώσεις αυτές είναι κάτω από τους ελάχιστους συντελεστές που καθορίζονται στην οδηγία.

Δεδομένου του σημερινού επιπέδου αβεβαιότητας και των μεταβλητών της αγοράς, οι πορτογαλικές αρχές δεν είναι σε θέση να εκτιμήσουν τις τιμές για τους επόμενους 6 μήνες. Με βάση τις προαναφερθείσες υποθέσεις αύξησης των τιμών, θα μείωναν τον φορολογικό συντελεστή για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης σε 270 EUR/1 000 λίτρα και για την αμόλυβδη βενζίνη σε 350 EUR/1 000 λίτρα. Και οι δύο συντελεστές θα ήταν χαμηλότεροι από τα ελάχιστα επίπεδα που καθορίζονται στο άρθρο 7 της οδηγίας και στον πίνακα Α του παραρτήματος Ι της οδηγίας, αντίστοιχα 330 EUR/1 000 λίτρα και 359 EUR/1 000 λίτρα.

⁷ *Preço de Venda ao Público* (τιμή λιανικής πώλησης).

⁸ Σύμφωνα με στοιχεία του τελευταίου δελτίου της αγοράς καυσίμων (Fuel Market Bulletin) που δημοσιεύτηκε από την ERSE, *Entidade Reguladora dos Serviços Energéticos* (ρυθμιστική αρχή υπηρεσιών ενέργειας).

⁹ Στον πίνακα ανωτέρω αναφέρεται ως ISP (*Imposto sobre os Produtos Petrolíferos*), CO₂ και CSR (*Contribuição de Serviço Rodoviário*).

¹⁰ Η εβδομαδιαία αναθεώρηση των ειδικών φόρων κατανάλωσης συνίσταται σε μείωση κατά ποσό που θεωρείται ισοδύναμο με θεωρητική μείωση του συντελεστή φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) για τα οδικά καύσιμα από 23 % (κανονικός συντελεστής) σε 13 % (υψηλότερος μειωμένος συντελεστής), με αποτέλεσμα εντέλει την επιστροφή του έκτακτου ποσού ΦΠΑ που εισπράχθηκε λόγω της αύξησης της αγοραίας τιμής των σχετικών προϊόντων.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις που διαβίβασαν οι πορτογαλικές αρχές.

Υποθετικά σενάρια

Προϊόν	Μηνιαία		Τιμές προ φόρων	ISP	CO2	CSR	ΦΠΑ	PVP	Συντελεστής ΦΠΑ	Σταθερή φορολογική επιβάρυνση
	Ημερομηνία	διακύμανση								
Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης	30/06/2022	35%	1,506	0,122	0,054	0,087	0,407	2,176	23%	0,670 Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης
	31/07/2022	-10%	1,356	0,121	0,059	0,111	0,379	2,026	23%	0,848 Αμόλυβδη βενζίνη
	31/08/2022	-10%	1,220	0,146	0,059	0,111	0,353	1,890		
	30/09/2022	-10%	1,098	0,169	0,059	0,111	0,331	1,768		
	31/10/2022	-10%	0,988	0,190	0,059	0,111	0,310	1,658		
Αμόλυβδη βενζίνη	30/06/2022	50%	1,804	0,210	0,054	0,087	0,496	2,652		
	31/07/2022	-10%	1,624	0,244	0,054	0,087	0,462	2,471		
	31/08/2022	-10%	1,461	0,274	0,054	0,087	0,432	2,309		
	30/09/2022	-10%	1,315	0,302	0,054	0,087	0,404	2,163		
	31/10/2022	-10%	1,184	0,326	0,054	0,087	0,380	2,031		

Τέλος, όπως επισημαίνεται από τις πορτογαλικές αρχές, η προμήθεια ενεργειακών προϊόντων δεν θα φορολογείται διαφορετικά με βάση την έδρα ή την ιθαγένεια είτε του προμηθευτή είτε του καταναλωτή, και κάθε καταναλωτής μπορεί να έχει πρόσβαση στο είδος αυτό των προϊόντων.

Ο δημοσιονομικός αντίκτυπος δεν μπορεί να προσδιοριστεί ποσοτικά στο παρόν στάδιο διότι θα εξαρτηθεί από τις τιμές των καυσίμων.

• Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής

Το άρθρο 19 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Εκτός από τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στα προηγούμενα άρθρα και ειδικότερα στα άρθρα 5, 15 και 17, το Συμβούλιο αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής μπορεί να επιτρέψει σε ένα κράτος μέλος να θεσπίσει περαιτέρω απαλλαγές ή μειώσεις για ειδικούς λόγους πολιτικής.»

Με την αιτούμενη μείωση φόρου, η οποία πρόκειται να εφαρμοστεί για περιορισμένο χρονικό διάστημα, οι πορτογαλικές αρχές προτίθενται να μετριάσουν τις εξαιρετικά υψηλές τιμές λιανικής πώλησης των καυσίμων και τελικά να μειώσουν τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της τρέχουσας της έκτακτης τρέχουσας γεωπολιτικής κατάστασης οι οποίες πλήττουν τόσο τα νοικοκυριά όσο και τις επιχειρήσεις.

Η μείωση του φόρου θα επιτρέψει να επιβάλλονται στους δικαιούχους εθνικοί συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης, οι οποίοι μπορούν να μειωθούν σε επίπεδα χαμηλότερα από τους ελάχιστους φορολογικούς συντελεστές της ΕΕ που προβλέπονται στην οδηγία για τη φορολογία της ενέργειας. Στην τρέχουσα ιδιόμορφη γεωπολιτική κατάσταση, αυτό θα ήταν σημαντικό για λόγους πολιτικής κοινωνικής συνοχής. Ωστόσο, βάσει του προαναφερόμενου μηχανισμού, η μείωση του ειδικού φόρου κατανάλωσης θα εξαρτηθεί από τις σχετικές τιμές των καυσίμων.

Η δυνατότητα θέσπισης της εν λόγω μείωσης φόρου είναι δυνατόν να προβλέπεται δυνάμει του άρθρου 19 της οδηγίας, δεδομένου ότι σκοπός της είναι να επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν περαιτέρω απαλλαγές ή μειώσεις για λόγους ειδικής πολιτικής.

Η περιορισμένη περίοδος ισχύος της άδειας, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, είναι εντός του μέγιστου χρονικού διαστήματος που επιτρέπεται βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας, το οποίο προβλέπει, για αυτό το είδος μέτρου, μέγιστο διάστημα 6 ετών, με δυνατότητα ανανέωσης.

Ωστόσο, η παρέκκλιση δεν θα πρέπει να υπονομεύει τη μελλοντική έκδοση νομικής πράξης από το Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας¹¹.

Κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις

Η προσωρινή μείωση φόρου που προβλέπεται από τις πορτογαλικές αρχές μπορεί να συνεπάγεται χαμηλότερους συντελεστές από τα ελάχιστα επίπεδα φορολόγησης που καθορίζονται στο άρθρο 7 της οδηγίας και στον πίνακα Α του παραρτήματος Ι της οδηγίας.

Η παρούσα πρόταση δεν θίγει τυχόν εκτίμηση του πορτογαλικού μέτρου βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Επιπλέον, η πρόταση εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου δεν προδικάζει την υποχρέωση του κράτους μέλους να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

• Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης

Κάθε αίτημα παρέκκλισης βάσει του άρθρου 19 της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας πρέπει να εξετάζεται από την Επιτροπή λαμβανομένων υπόψη της ορθής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, της ανάγκης διασφάλισης θεμιτού ανταγωνισμού και των ενωσιακών πολιτικών για την υγεία, το περιβάλλον, την ενέργεια και τις μεταφορές.

Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, η προβλεπόμενη μείωση φόρου αναμένεται να ελαφρύνει εν μέρει την κοινωνική και οικονομική επιβάρυνση του πορτογαλικού πληθυσμού λόγω της πρόσφατης αύξησης των τιμών που προέκυψε μεταξύ άλλων λόγω της σύγκρουσης στην Ουκρανία. Πράγματι, η ιδιαίτερη γεωπολιτική κατάσταση, σε συνδυασμό με την υψηλή αγοραία τιμή του αργού πετρελαίου, η οποία είναι πιθανό να αυξηθεί περαιτέρω τους προσεχείς μήνες, μεταφράζεται σε υψηλότερο κόστος για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις στην Πορτογαλία.

Ως αποτέλεσμα αυτής της έκτακτης κατάστασης, το αιτούμενο προσωρινό μέτρο δεν είναι πιθανό να επηρεάσει τις ενδοενωσιακές συναλλαγές. Λόγω των περιορισμένων επιπτώσεων και της περιορισμένης διάρκειάς του, το μέτρο δεν αναμένεται να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό ούτε να εμποδίσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Όπως υπογραμμίζεται στην ανακοίνωση RePowerEU¹², η Επιτροπή, εστιάζοντας παράλληλα στα ευάλωτα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μέτρα τα οποία παρέχουν κίνητρα για την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων. Ωστόσο, δεδομένης της σύντομης διάρκειας της αιτούμενης παρέκκλισης και λαμβανομένων υπόψη των τρεχουσών έκτακτων συνθηκών που συνδέονται με τη γεωπολιτική κατάσταση, σε συνδυασμό με την εξαιρετικά υψηλή αγοραία τιμή του πετρελαίου, φαίνεται ότι η εν λόγω παρέκκλιση είναι επαρκής και αναλογική. Το μέτρο

¹¹ Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την αναδιάρθρωση του ενωσιακού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση), 14.7.2021, 563 final, 2021/0213 (CNS).

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτά οικονομικά, εξασφαλισμένα και βιώσιμα ενεργεια [COM(2022) 108 final της 8.3.2022].

λαμβάνει επίσης υπόψη την ανάγκη εξισορρόπησης των ειδικών στόχων πολιτικής που απαριθμούνται στο άρθρο 19 της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας, και ιδίως της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ, με την επιτακτική και επείγουσα ανάγκη να διασφαλιστεί η οικονομική προσιτότητα της ενέργειας για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Ο τομέας της έμμεσης φορολογίας που καλύπτεται από το άρθρο 113 της ΣΛΕΕ δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 3 της ΣΛΕΕ.

Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ, έχει εκχωρηθεί αποκλειστική αρμοδιότητα στο Συμβούλιο, σύμφωνα με το παράγωγο δίκαιο, να επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να θεσπίζει περαιτέρω απαλλαγές ή μειώσεις κατά την έννοια της εν λόγω διάταξης. Επομένως, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να υποκαταστήσουν το Συμβούλιο. Άρα, στην παρούσα εκτελεστική απόφαση δεν έχει εφαρμογή η αρχή της επικουρικότητας. Σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι η παρούσα πράξη δεν αποτελεί σχέδιο νομοθετικής πράξης, δεν θα πρέπει να διαβιβαστεί στα εθνικά κοινοβούλια σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 2 που προσαρτάται στις Συνθήκες για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με την αρχή της επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Η πρόταση τηρεί την αρχή της αναλογικότητας. Οι φορολογικές μειώσεις δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου.

Η αιτούμενη άδεια ισχύει για περιορισμένο χρονικό διάστημα, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Ως νομική πράξη προτείνεται η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ προβλέπει μόνο αυτό το είδος μέτρου.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Για το μέτρο δεν απαιτείται η αξιολόγηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η πρόταση βασίζεται σε αίτημα που υπέβαλε η Πορτογαλία και αφορά μόνο το εν λόγω κράτος μέλος.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνώσιας**

Δεν υπήρξε ανάγκη προσφυγής σε εκτιμήσεις εξωτερικών εμπειρογνομόνων.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Η παρούσα πρόταση αφορά τη χορήγηση άδειας σε μεμονωμένο κράτος μέλος, κατόπιν αιτήματός του, και δεν απαιτείται εκτίμηση επιπτώσεων.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Το μέτρο δεν προβλέπει καμία απλούστευση. Προκύπτει από το αίτημα της Πορτογαλίας και αφορά μόνο το εν λόγω κράτος μέλος.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Το μέτρο δεν έχει επίπτωση στα θεμελιώδη δικαιώματα.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Το μέτρο δεν συνεπάγεται ούτε οικονομική ούτε διοικητική επιβάρυνση για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνεπώς, η πρόταση δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Δεν απαιτείται σχέδιο εφαρμογής. Η παρούσα πρόταση αφορά τη χορήγηση άδειας μείωσης φόρου για μεμονωμένο κράτος μέλος, κατόπιν αιτήματός του. Η άδεια χορηγείται για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ο φορολογικός συντελεστής που θα εφαρμοστεί μπορεί να είναι χαμηλότερος από τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας που προβλέπονται στην οδηγία για τη φορολογία της ενέργειας. Προβλέπεται η δυνατότητα αξιολόγησης του μέτρου σε περίπτωση αιτήματος ανανέωσης μετά τη λήξη της περιόδου ισχύος.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Για την πρόταση δεν απαιτούνται επεξηγηματικά έγγραφα σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το άρθρο 1 ορίζει ότι θα επιτραπεί στην Πορτογαλία να εφαρμόσει μειωμένους φορολογικούς συντελεστές στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και στην αμόλυβδη βενζίνη που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων, κάτω από τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας.

Το άρθρο 2 ορίζει ότι η αιτούμενη άδεια χορηγείται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, σύμφωνα με το αίτημα της Πορτογαλίας, εντός του μέγιστου διαστήματος έξι ετών που επιτρέπεται βάσει της οδηγίας.

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία επιτρέπεται στην Πορτογαλία να εφαρμόσει μειωμένους συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και στην αμόλυβδη βενζίνη που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων, σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας¹, και ιδίως το άρθρο 19,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Με επιστολή της 2ας Μαΐου 2022, η Πορτογαλία ζήτησε την άδεια να εφαρμόσει μειωμένους συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και στην αμόλυβδη βενζίνη που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ, οι οποίοι μπορούν να είναι χαμηλότεροι από τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας που αναφέρονται στο άρθρο 7 της εν λόγω οδηγίας. Πρόσθετες πληροφορίες και διευκρινίσεις προς υποστήριξη του αιτήματος παρασχέθηκαν από τις πορτογαλικές αρχές στις 11 και τις 23 Μαΐου 2022, καθώς και στις 8 Ιουνίου 2022. Η άδεια ζητήθηκε ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022.
- (2) Σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, η εφαρμογή μειωμένου φορολογικού συντελεστή αποσκοπεί στον μετριασμό των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων των υψηλών τιμών λιανικής πώλησης των καυσίμων που προκύπτουν από τη γεωπολιτική κατάσταση και πλήττουν άμεσα τόσο τα νοικοκυριά όσο και τις επιχειρήσεις. Το μέτρο αυτό έχει ως στόχο την κάλυψη των καθημερινών αναγκών που συνδέονται με την κατανάλωση καυσίμων κινητήρων, συμβάλλοντας στη μείωση των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών λιανικής πώλησης.
- (3) Η αιτούμενη άδεια δεν είναι πιθανό να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό ούτε να παρεμποδίσει την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Δεδομένης της σύντομης διάρκειάς της και των έκτακτων συνθηκών που συνδέονται με τη γεωπολιτική κατάσταση, σε συνδυασμό, με τις εξαιρετικά υψηλές αγοραίες τιμές του αργού πετρελαίου, θεωρείται ότι η αιτούμενη άδεια είναι επαρκής και αναλογική. Η άδεια εξισορροπεί τους στόχους ειδικής πολιτικής που αναφέρονται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 της οδηγίας 2003/96/ΕΚ, και κυρίως της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ, με την επιτακτική επείγουσα ανάγκη να διασφαλιστεί η οικονομική προσιτότητα της ενέργειας για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Η μείωση του φόρου θα αντισταθμίσει εν μέρει το αυξημένο ενεργειακό κόστος, ενώ δεν είναι σωρευτική με κανένα άλλο είδος φορολογικών μειώσεων.

¹ ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

- (4) Επομένως, θα πρέπει να επιτραπεί στην Πορτογαλία να εφαρμόσει μειωμένους συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και στην αμόλυβδη βενζίνη που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων, σύμφωνα με το αίτημά της.
- (5) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 της οδηγίας 2003/96/EK, κάθε άδεια που χορηγείται δυνάμει της εν λόγω διάταξης πρέπει να υπόκειται σε αυστηρό χρονικό περιορισμό. Ωστόσο, για να μην υπονομευθούν οι μελλοντικές γενικές εξελίξεις του υφιστάμενου νομικού πλαισίου, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι, σε περίπτωση που το Συμβούλιο, ενεργώντας βάσει του άρθρου 113 ή οποιασδήποτε άλλης σχετικής διάταξης της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεσπίσει τροποποιημένο γενικό σύστημα για τη φορολογία των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας με το οποίο δεν θα συνάδει η παρούσα άδεια, η παρούσα άδεια θα πρέπει να παύσει να ισχύει την ημέρα κατά την οποία καθίστανται εφαρμοστέοι οι εν λόγω γενικοί κανόνες.
- (6) Η παρούσα απόφαση δεν θίγει την εφαρμογή των ενωσιακών κανόνων σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Χορηγείται στην Πορτογαλία η άδεια να εφαρμόσει μειωμένους συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης και στην αμόλυβδη βενζίνη που χρησιμοποιούνται καύσιμα κινητήρων, κάτω από τα σχετικά ελάχιστα επίπεδα φορολογίας που αναφέρονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2003/96/EK.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2022.

Ωστόσο, σε περίπτωση που το Συμβούλιο, ενεργώντας βάσει του άρθρου 113 ή οποιασδήποτε άλλης σχετικής διάταξης της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεσπίσει τροποποιημένο γενικό σύστημα φορολογίας για τα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια με το οποίο δεν συνάδει η άδεια που χορηγείται σύμφωνα με το άρθρο 1 της παρούσας απόφασης, η ισχύς της παρούσας απόφασης λήγει την ημέρα κατά την οποία καθίστανται εφαρμοστέοι οι εν λόγω γενικοί κανόνες.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Πορτογαλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*